

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/264/2021
Identifikačné číslo spisu:	4117224744
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Radoslav Svitana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4117224744.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. L., narodeného XX. R. XXXX, Š., L. XXXX/XX, zastúpeného BAJO LEGAL, s. r. o., Bratislava, Landererova 8, IČO: 36 860 581, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, IČO: 00 166 481, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v sume 32 960 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/59/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29. októbra 2020 č. k. 12Co/45/2019-273 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. novembra 2018 č. k. 25C/59/2017-216 v spojení s uznesením č. k. 25C/59/2017-370 z 9. júla 2021 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 26 733,81 eura s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 12 166,14 eura od 3. apríla 2017 do zaplatenia, to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 62,22 %. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že žalobca sa domáhal náhrady škody v sume 12 960 eur a nemajetkovej ujmy v sume 20 000 eur, čo odôvodnil nedôvodným trestným stíhaním, ktoré viedlo k zhoršeniu jeho psychického stavu. Poukazoval na skutočnosť, že vec bola značne medializovaná, hrozil mu vysoký trest odňatia slobody od 5 do 12 rokov a že trestné konanie trvalo viac ako 8 rokov.

1.1. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že uznesením vyšetrovateľa ČVS PPZ-74/BPK-Z-207 zo dňa 4. septembra 2008 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie pre zločin podvodu. Špecializovaný trestný súd v konaní sp. zn. PK-2T/9/2013 dňa 12. mája 2015 žalobcu oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Žalobca si nárok uplatnil za štát voči Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, ktorá mu listom doručeným 3. apríla 2017 odmietla plniť. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za to, že je daný základ nároku žalobcu voči žalovanej, pretože uznesenie o začatí trestného stíhania bolo nezákonným rozhodnutím a v tomto trestnom konaní vznikla žalobcovi škoda úhradou trov právneho zastúpenia obhajcovi v trestnom konaní. Spolu s cestovnými

náhradami a stratou času (2 196 eur) to celkovo predstavovalo sumu 12 166,14 eura.

1.2. Okrem toho súd prvej inštancie konštatoval, že v príčinnej súvislosti s trestným konaním vznikla žalobcovi aj nemajetková ujma. Keďže sa trestné konanie viedlo od 4. septembra 2008 do 5. októbra 2016, spolu 8 rokov a 31 dní, za 8 rokov (14 400 eur) a 31 dní (167,67 eura) predstavuje výška nemajetkovej ujmy sumu 14 567,67 eura. Spolu s náhradou škody za právne zastupovanie to predstavovalo sumu 26 733,81 eura. Keďže žalovaná dobrovoľne neuhradila žalobcovi žiadnu sumu, dostala sa s plnením do omeškania od 3. apríla 2017, t. j. odo dňa doručenia vyjadrenia žalovanej k uplatnenému nároku, a to vo výške 5 % ročne v zmysle § 517 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

2. Na odvolanie žalobcu i žalovanej Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom v spojení s opravným uznesením z 28. septembra 2021 č. k. 12Co/45/2019-374 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd konštatoval, že záver uvedený v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie o základe nároku žalobcu na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. je v súlade so zákonom a s ustálenou súdnou praxou a námietky žalovanej vyjadrené v odvolaní týkajúce sa právneho posúdenia nezákonnosti vedenia trestného stíhania nemohli byť posúdené ako relevantné.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že stanovená výška nemajetkovej ujmy v sume 14 567,67 eura je v prípade žalobcu primeraným zadosťučinením vzhľadom na ujmu, ktorú utrpel v dôsledku nezákonného trestného konania trvajúceho viac ako 8 rokov. V podanom odvolaní žalobca v súvislosti s výškou nemajetkovej ujmy neuviedol relevantné skutočnosti odôvodňujúce nemajetkovú ujmu priznať vo väčšom rozsahu, než aká bola priznaná súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovanej, že žalobca nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy, pretože vzhľadom na charakter nemajetkovej ujmy možno mať zásah do osobnostnej sféry žalobcu za preukázaný na základe vyjadrení žalobcu ako aj na základe obsahu výsluchu jeho dcéry pred súdom prvej inštancie. S ohľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil a v podrobnostiach poukázal na jeho odôvodnenie (§ 387 ods. 2 CSP).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“) z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Podľa dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia zásadnej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a ktorá bola podľa jeho názoru zo strany odvolacieho súdu, ako aj predtým súdu prvej inštancie, posúdená nesprávne. Odvolací súd na správne zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právnu normu, a to § 17 ods. 3 zákona č. 541/2003 Z. z. Dovolenia otázka spočíva v posúdení, či nemajetková ujma vo výške 14 567,67 eura priznaná podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. dovolateľovi ako poškodenému z nezákonného rozhodnutia (uznesenia o vznesení obvinenia) v trestnom konaní vedenom na základe tohto nezákonného rozhodnutia voči poškodenému v trvaní 8 rokov a 31 dní, a to z dôvodu zločinu, za spáchanie ktorého hrozí nepodmienečný trest odňatia slobody vo výške 5 až 12 rokov, je nemajetkovou ujmovou primeranou z hľadiska kritérií vymedzených v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., a to s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Podľa názoru dovolateľa je suma priznaná odvolacím súdom vo výške 14 567,67 eura neprimerane nízka. Keďže podľa dovolateľa došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu v otázke primeranosti nemajetkovej ujmy a mala mu byť priznaná ujma vo výške 20 000 eur, navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy prihliadali na všetky zákonom stanovené kritériá a zohľadnili všetky osobnostné sféry dovolateľa, ktoré boli nezákonným trestným konaním dotknuté a zohľadnili aj dĺžku vedenia trestného konania. Dovolenie preto navrhla zamietnuť podľa § 447 písm. f) CSP z dôvodu, že v dovolaní nie je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolačací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd neaplikoval správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

11. Je však potrebné dôsledne rozlišovať riešenie právnej otázky v abstraktnej rovine (ako vyslovenie nejakého právneho názoru na právnu otázku) od posúdenia, či v konkrétnom spore existuje medzi stranami nejaký právny vzťah, či je dané nejaké právo alebo právna skutočnosť, alebo ako sa má v konkrétnej skutkovej situácii aplikovať príslušná právna norma - to sú síce tiež právne otázky, avšak špecificky viazané na konkrétny skutkový stav v danom spore, ide o aplikáciu určitej právnej normy na zistený skutkový stav.

12. Koncept dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 CSP nadväzuje na princíp uvedený v čl. 2 Základných princípov CSP, podľa ktorého každý má právo legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, každý má právo legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, je neodmysliteľnou súčasťou princípu právnej istoty (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, II. ÚS 19/2016). Prípustnosť dovolania z dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP má teda zaručiť, aby sporové konanie bolo založené na rešpektovaní ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (porov. dôvodovú správu k § 421 CSP).

13. Z vyššie uvedeného vyplýva, že na rozdiel od predchádzajúcej procesnej úpravy, ktorá ako jeden z dovolacích dôvodov stanovovala nesprávne právne posúdenie veci, pričom prípustnosť dovolania bola obmedzená diformitou medzi rozhodnutím súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, prípadne pripustením dovolania v rozhodnutí odvolacieho súdu [§ 241 ods. 2 písm. c) v spojení s § 238 a § 239 Občianskeho súdneho poriadku], súčasný procesný predpis ponechal nesprávne právne posúdenie veci ako dôvod dovolania (§ 432 CSP), avšak prípustnosť dovolania podaného z tohto dôvodu naviazal na úplne iné kritérium, a to na existujúcu, prípadne neexistujúcu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP]. Rozhodovacia prax pritom predstavuje súhrn viacerých rozhodnutí, ktoré vo svojom komplexe umožňujú spoznať názor odvolacieho súdu na niektorú právnu otázku (k definícii ustálenej rozhodovacej praxe pozri napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 6Cdo/129/2017, sp. zn. 6Cdo/29/2017, sp. zn. 3Cdo/165/2018). Rozhodovacia prax v tomto zmysle však môže vzniknúť len vo vzťahu k takým právnym otázkam, ktoré sú do určitej miery zovšeobecnené a opakujú sa vo viacerých súdnych konaniach. Naopak, pri takých právnych otázkach, ktoré sú viazané na posúdenie jedinečného komplexu skutkových okolností, ktorý je špecifický pre konkrétny, individuálny prípad (a nie je možné rozumne predpokladať, že by sa taký istý komplex skutkových okolností vyskytol v iných súdnych konaniach), nemožno hovoriť o rozhodovacej praxi - ide zakaždým o individuálne posúdenie konkrétnej, špecifickej právnej otázky.

14. Dovolací súd konštantne vo svojich rozhodnutiach uvádza, že pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je podstatné, že musí ísť o takú právnu otázku, ktorá je významná nielen pre prerokovávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov (porov. uznesenia Najvyššieho súdu SR z 21. júna 2018 sp. zn. 6Cdo/228/2017, z 11. októbra 2018 sp. zn. 3Cdo/12/2018, z 27. mája 2020 sp. zn. 1Cdo/65/2018, z 22. júla 2020 sp. zn. 8Cdo/131/2020, z 25. marca 2021 sp. zn. 4Cdo/273/2020, z 29. marca 2021 sp. zn. 7Cdo/24/2020, z 27. apríla 2021 sp. zn. 1Obdo/17/2021, z 29. apríla 2021 sp. zn. 2Obdo/31/2020, z 29. septembra 2021 sp. zn. 9Cdo/96/2020, z 31. mája 2022 sp. zn. 9Cdo/28/2020, z 28. júla 2022 sp. zn. 4Obdo/84/2021, z 23. novembra 2022 sp. zn. 1Cdo/68/2022, z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/263/2020).

15. Z formulácie ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je zrejmé, že ak má byť dovolanie prípustné, musí sa nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom týkať rozhodovacej praxe odvolacieho súdu - či už v tom zmysle, že sa odvolací súd od takejto rozhodovacej praxe odklonil (písm. a/), že rozhodovacia prax ešte neexistuje (písm. b/), alebo že rozhodovacia prax odvolacieho súdu nie je jednotná (písm. c/). Pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP teda nepostačuje nesúhlas dovolateľa s právnym posúdením veci odvolacím súdom (právna otázka), ale musí ísť o posúdenie takej právnej otázky, ku ktorej existuje, alebo by mohla existovať (ustálená) rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Špecificky vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP to znamená, že pre prípustnosť dovolania nepostačuje, že právna otázka (od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) nebola dovtedy dovolacím súdom riešená, ale je potrebné, aby išlo o takú právnu otázku, ktorá má potenciál do budúcnosti založiť rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Inak by v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) slovné spojenie „v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená“ nemalo logické opodstatnenie.

16. Pokiaľ žalobca v dovolaní uviedol ako právnu otázku, „či nemajetková ujma [presnejšie náhrada nemajetkovej ujmy - pozn. dovol. súdu] vo výške 14 567,67 eur priznaná podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. dovolateľovi ako poškodenému z nezákonného rozhodnutia (uznesenia o vznesení obvinenia) v trestnom konaní vedenom na základe tohto nezákonného rozhodnutia voči poškodenému v trvaní 8 rokov a 31 dní, a to z dôvodu zločinu, za spáchanie ktorého hrozí nepodmienečný trest odňatia slobody vo výške 5 až 12 rokov, je nemajetkovou ujmu primeranou z hľadiska kritérií vymedzených v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., a to s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení“, je zrejmé, že ide o otázku, ktorá je viazaná na konkrétny, veľmi individuálny skutkový stav veci, t. j. (ako vyplýva zo samotnej formulácie otázky) ide o posúdenie konkrétneho prípadu žalobcu.

17. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe či o vznesení obvinenia je vždy závislé od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Závery súdov pri posudzovaní tejto otázky sú výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súdy viedli k prijatiu toho-ktorého rozhodnutia, pričom dovolací súd je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individualizovanej otázky, akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy za daných konkrétnych skutkových okolností, sa ani nemôže vytvoriť rozhodovacia prax dovolacieho súdu.

18. V skutočnosti tu dovolateľ neformuloval relevantnú otázku k niektorej norme hmotného alebo procesného práva, ktorú by bolo možné zovšeobecniť ako výkladový problém, ale len polemizoval so spôsobom aplikácie právnej normy na konkrétny skutkový stav, teda s právnym posúdením konkrétnej veci odvolacím súdom (a súdom prvej inštancie). To však nemožno považovať za prípustný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

19. Je potrebné zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Dovolanie totiž nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených väd konania a rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto právnú úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad.

20. Ak je prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP (rovnako ako v ostatných písmenách citovaného ustanovenia) vymedzená odkazom na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, znamená to, že zákonodarcu obmedzil možnosť dovolacieho prieskumu právneho posúdenia veci len na také právne otázky, pri ktorých sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom neriešenej právnej otázky môže vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak by sa malo ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP interpretovať tak, že každé dovolanie odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci je prípustné (bez ohľadu na potenciál právnej otázky založiť rozhodovaciu prax dovolacieho súdu), potom by postačovalo zakotvenie nesprávneho právneho posúdenia veci ako dovolacieho dôvodu (§ 432 CSP) a ustanovenia o prípustnosti takéhoto dovolania (§ 421 CSP) by sa stali obsolétnymi.

21. Nejde tu o rezignáciu dovolacieho súdu na ochranu základných práv a slobôd, resp. subjektívnych práv strán sporu v konkrétnom sporovom konaní, ale o jej zákonné limity. Uvedené obmedzenie prípustnosti dovolacieho prieskumu právneho posúdenia veci stanovil samotný zákonodarcu. Ak by dovolací súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania (ako mimoriadneho opravného prostriedku) pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

22. Napriek tomuto obmedzeniu dovolacieho prieskumu dovolací súd zotrváva na stanovisku, že súdy rozhodujúce o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch sú povinné vyrovnať sa s relevantnými argumentmi účastníkov konania o neprimeranosti jej výšky aj s prihliadnutím na rozsah náhrady v iných, prejednávanej veci obdobných veciach (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005, z 31. júla 2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012, z 30. septembra 2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012, zo 7. augusta 2018 sp. zn. 3Cdo/7/2017 a v nich odkazované rozhodnutia ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva). Nevysporiadanie sa s takýmito relevantnými argumentmi môže predstavovať porušenie práva na spravodlivý proces.

23. V preskúmvanej veci však dovolateľ nenamietal, že by súd prvej inštancie a odvolací súd pri určovaní výšky náhrady opomenuli niektoré dôležité kritérium alebo sa nevysporiadali s niektorými podstatnými skutkovými okolnosťami alebo právnou argumentáciou (t. j. neboli vznesené dovolacie dôvody podľa § 420 CSP). S ohľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) môže odvolací súd posudzovať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP výlučne v prípade, ak dovolateľ v dovolaní uvedie, v čom má spočívať predmetná vada zmätočnosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. apríla 2021 sp. zn. IVOBdo/2/2020, bod 23. a nasl. odôvodnenia). Ak by odvolací súd vyvodil prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP napriek tomu, že dovolateľ v dovolaní explicitne uplatnil dovolacie dôvody výlučne podľa § 421 ods. 1 CSP, takéto rozhodnutie by vykazovalo znaky svojvoľného rozhodnutia (nález ústavného súdu z 30. septembra 2021 sp. zn. II. ÚS 277/2021). Preto odvolací súd v tomto prípade nemohol skúmať dovolacie dôvody podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP.

24. Otázka, či je určitá výška náhrady nemajetkovej ujmy v okolnostiach konkrétnej veci primeraná, predstavuje aplikáciu právnej normy na konkrétny skutkový stav zistený v danej veci, ktorý nemožno zovšeobecniť, a v tomto zmysle ani nemožno hovoriť o rozhodovacej praxi dovolacieho súdu (či už ustálenej, rozdielnej, alebo ešte neexistujúcej), ako to pre prípustnosť dovolania odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci vyžaduje ustanovenie § 421 ods. 1 CSP. Dovolateľ neformuloval relevantnú otázku k niektorej norme hmotného alebo procesného práva, ktorú by bolo možné zovšeobecniť ako výkladový problém, ale len polemizoval so spôsobom aplikácie právnej normy na konkrétny skutkový stav, teda s právnym posúdením konkrétnej veci odvolacím súdom (a súdom prvej inštancie). To však nemožno považovať za prípustný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Keďže teda žalobca v dovolaní neformuloval právnu otázku, vo vzťahu ku ktorej by mohla existovať (resp. do budúcnosti vzniknúť) rozhodovacia prax dovolacieho súdu, bolo potrebné dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP, pretože dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom zakladajúcim prípustnosť dovolania.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania odvolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.